

נקודה למחשבה

מחשבה אקטואלית
מפרשת השבוע

פרשת כי תבא

לנסות ולקרוב אל ליבנו גם טעמים וסיבות שמסייעות לנו להתחבר בליבנו אל קיום המצוות.

הצבע השחור מיוחד בכך שהוא

מסמל אחידות.

לא ניתן לצבוע מעליו וגם אי אפשר לערבב אותו עם צבעים אחרים. כאשר אנו צובעים את בתי התפילין בצבע האחיד הזה אנו מזכירים לעצמנו, בראש ובראשונה, את הפסוק הראשון המופיע בפרשה הראשונה שנמצאת בתוך בית-התפילין: שמע-ישראל, ה' אלוקינו, ה' אחד.

ה' אחד. הוא לבדו עשה, עושה ויעשה לכל המעשים. יחיד, אין יחידות כמוהו. אינו גוף, לא ישיגוהו משיגי הגוף. לו לבדו ראוי להתפלל, הוא ראשון והוא אחרון. כל העיקרים המבארים את דרך האמונה במציאות ה' גלומים ובאים לידי ביטוי בשחור-השחור הזה. הצבע שלא מתערבב, זה שלא ניתן לכסות, עומד כרקע לקריאתנו והכרזתנו: ה', אחד!

אך מלבד האמור, ההסבר המדעי העומד מאחורי השחור שנגלה לעינינו מעביר מסר נפלא, עמוק ופנימי. את הרעיון המיוחד הבא הביא הגאון הרב אביגדר נבנצל, רבה של ירושלים שבין החומות.

כאשר אנו 'רואים' צבעים שונים אנחנו בעצם 'מתרגמים' את קרני האור שחוזרים אלינו מהאובייקטים שסביב לנו. כל צבע מחזיר קרני אור בתכונות פיזיקליות

Black is Beautiful!

בין הברכות השונות המופיעות בפרשת השבוע בולטת מצווה ייחודית בעלת הבטחה נדירה: וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ וַיֵּרְאוּ מִמֶּךָ (דברים כח י).

אומות העולם יראו את שם ה' שנקרא על בני ישראל, יראו כי העם הולך בדרכו של הבורא, מקפיד לקיים את מצוותיו ולחיות על פי תורתו. ויראו ממך.

הקומוניזם והנאציזם,
הקפיטליזם החזירי
והסוציאליזם המנותק,
אינספור תנועות
חברתיות שהביאו
נזק-בל-יתואר לעולם
כולו, החלו במקום טוב

חכמים למדו כי הפסוק הזה מתייחס לתפילין-של-ראש (ברכות, ו, א). בעוד התפילין שעל היד הן עניין פרטי בין אדם לקונו ובעודן מעטרות את ידו עליהן להיות מכוסות, התפילין-שעל-הראש גלויות לעין כל.

לתפילין שעל הראש יש אמירה משמעותית הפונה גם כלפי חוץ. הצהרת-כוונות חד-משמעית המבטאת את הברית ההדוקה והקשר התמידי שלנו עם בורא העולם.

אחת ההלכות החשובות שנאמרו בדיני התפילין מתייחסת לצבען. שחור. קיבלנו, הלכה למשה מסיני, שעל התפילין להיות שחורות לחלוטין, ללא טיפה אחת של צבע אחר. הוראה זו חשובה כל-כך עד כדי כך שתפילין שאינם שחורות לגמרי נחשבות פסולות ואדם שהניח אותן לא קיים את המצווה.

דבר זה טעון ביאור. מה מיוחד בצבע השחור שהופך אותו להיות משמעותי כל-כך בבסיס קיום המצווה?

כמובן, קיום ההלכות והדינים אינו תלוי במידת הבנתנו אותם. הלכה-למשה-מסיני מחייבת גם כאשר נימוקה נעלם מעינינו ואיננו מבינים את העומד מאחוריה. אך לאחר הבהרה חשובה זו, כדאי

שונות והתכונות הללו מסתדרות במוחנו על-פי הצבעים המוכרים לנו.

רק צבע אחד נוצר מכך שכל הקרניים שנשלחו לעבר הגוף המסויים נקלטו בתוכו ולא חזרה אלינו אף לא קרן אחת. זהו הצבע השחור. שחור, קולט את כל האור שנכנס אליו, 'מקבל' מוחלט.

הצבע השחור שבתפילין מורה על כך שהאדם העטור בתפיליו מוכן לקבל את רצון-ה' בשלמותו. הוא מוכן לספוג אל תוכו את כל האור שמושפע עליו משמים, בלי לוותר על אף הארה.

לפני הנחת התפילין בבוקר אנו מקדימים משפטים ספורים המגדירים את השפעת התפילין עלינו: וְצַנְנו לְהַנִּיחַ עַל הַיָּד לְזַכְרוֹן זְרוּעַ הַנְּטוּיָה וְשֶׁהִיא נֶגֶד הַלֵּב לְשַׁעֲבֵד בָּזֶה תְּאֻת וּמַחְשְׁבוֹת לְבַנּוּ לְעַבְדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ- וְעַל הָרֵאשׁ נֶגֶד הַמוֹחַ שֶׁהַנְּשִׁמָּה שְׁבִמּוֹחֵי עִם שְׂאֵר חוֹשֵׁי וְכוּחוֹתֵי כָּלֵם יִהְיוּ מְשַׁעֲבָדִים לְעַבְדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

איננו בוחרים רק את המצוות שיבאות לנו טוב בעין, אלה שמתאימות לפסיפס הרגשי שיצרנו לעצמנו או נראים לנו מקובלים-חברתית. אנו מקבלים, לחלוטין, את כל שפע המצוות שהא-ל העניק לנו בטובו. אלה שנראות לנו הגיוניות, ואלה שאיננו מבינים. את המשפטים ואת החוקים. תאוות, מחשבות, חושים וכוחות. כולם יהיו משועבדים לעבודתו יתברך שמו.

רבים מעמי-הארצות, אומות העולם, מזדהים עם חלקים מערכי התורה. המערכת-המוסרית שירדה לעולם בנתינת התורה מהווה בסיס לחוקות שונות בעולם ותנועות חברתיות כאלה ואחרות. התנ"ך מהווה השראה לאחוזים גבוהים מאוד בעולם ומשמש מסמך בו אנשים יכולים לנפנף על מנת להצדיק פעולות קהילתיות מגוונות. אבל אין רבים שמוכנים לקבל את כל מה שכתוב שם. אין כמעט אף אחד שמוכן להצהיר שהוא 'משעבד את עצמו', לגמרי, לכל מה שמופיע בספר הספרים.

על פניו, זה נראה מלחיץ. זה נשמע כמו איבוד של שיקול דעת אישי. זה מרגיש פרימיטיבי, עתיק ומיושן. להתנהל לפי ספר הוראות שמישהו אחר כתב? לעשות מהלכים בחיים, לא לפי מה שמתחשק לי אלא לפי ספר הוראות שנכתב לפני אלפי שנים?

אבל בפרספקטיבה היסטורית ניתן להיווכח שברגע שניתנה שליטה מלאה של המוח האנושי על מה שמוסרי והוגן, הדרך לקטסטרופה היתה קרובה.

הקומוניזם והנאציזם, הקפיטליזם החזירי והסוציאליזם המנותק, אינספור תנועות חברתיות שהביאו נזק-בל-יתואר לעולם כולו, החלו במקום טוב. כל אחת מהתנועות הללו נולדו ברצון אנושי טוב להפוך את העולם למתוקן יותר, לשרטט מפה-מוסרית חדשה שתביא את האנושות כולה קדימה.

ומוסר אנושי תמיד נכשל. בכל מקום בו ניתנה ההכרעה הבלעדית למוחו ושכלו של בן-אדם, הטרגדיה לא איחרה לבוא. אין תחליף לשכל, אין ספק שהאדם עושה את בחירותיו ומקבל את ההחלטות על פי תחושותיו והרגשותיו. אך התורה מעניקה הדרכה, קווים וגבולות לדרך הזאת. מצוות וחוקי התורה הם אלו המתווים את הדרך ומוודאים שלא תהיה סטיה הרסנית, גם לא מתוך רצון כן טוב.

יוראו ממך, כי עוצמה כזאת מעוררת פחד. היכולת הלאומית שלנו ילאפסן את האגו, לדעת כי למרות חכמתנו הרבה איננו מבינים הכל, מעוררת השתאות, ויראה.

במהלך השבוע אנו יוצאים לעבוד. חיינו מתנהלים על פי רצוננו האישי. את הימים הללו אנו פותחים מידי בוקר בהצהרה חד-משמעית: אנו עושים רצוננו – כרצונו. המניעים שלנו אינם נפרדים חלילה מרצון הבורא, אלא אדרבה, אנו פועלים על פי דרכו ותוך קבלה שלמה ומוחלטת של קרני האור הרבים שהוא שולח אלינו.

והדרך הזו מובילה אותנו קדימה.

רוצים להעיר? להאיר? אתר 'נקודה למחשבה • הגות ומחשבה יהודית' | מוזמנים לפנות בטלפון: 054-849-6992 | nekudalemachshava.co.il

מעוניינים לקבל 'נקודה למחשבה' בכל שבוע למייל? כתבו לכתובת moshe.oppen@gmail.com